

Nyhetsbrev

Information från läkemedelskommittén och medicinska kommittén – oktober 2020

Ny version av Cosmic – nyheter avseende läkemedel

Vid uppdatering av Cosmic till version R8.2.05 den 16-17 oktober införs bland annat:

- Nya termer för *behandlingsorsak* och *behandlingsändamål* enligt Socialstyrelsen ersätter ordinationsorsak. Behandlingsändamål kommer att synas på utskriften av läkemedelslistan och finnas med på ”apoteksetiketten” och alltså vara det som patienten ser.
- Interaktions- och dubblettvarningar dubblas inte.
- Kontraindikationer kommer att synas för GD (generella direktiv) vid administrering.
- Sökbar biverkningsöversikt
- Nya ikoner för läkemedel för utökad övervakning, ordinerad och startad tillsats i infusioner
- Ordinationer som görs med viktenhet och späds eller blandas kommer att visas som volym i vätskebalansen.

Djupare information om ovanstående finns under Utbildning på Vårdgivarwebben på följande sida:
<https://www.regionkronoberg.se/vardgivare/vardadministration/journalhantering/>

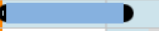

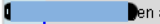
Vid anmälan av biverkan rekommenderas tills vidare fortsatt att använda blanketten i blankettarkivet samt att när den är ifylld skriva ut och skicka istället för att använda webblösningen eftersom vi då inte har kopia tillgänglig i journalen.

Ordinationsmallar för infusioner – engångsdoser

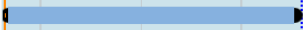

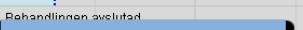
När man ordinerar engångsdos i Cosmic med hjälp av kortnotation ”end” eller ”i1dos” blir det en streckad bakgrund **direkt** på produktens namn och dosering, texten ”Behandlingen avslutad” visas på grå bakgrund och i tooltip visas samma tid för utsättning som starttiden. Detta har misstolkats som att man inte ska administrera detta till patienten. Vi har tidigare omarbetat och förlängt sluttid för mallar gällande transfusioner och nu har turen kommit till infusionsmallarna. De byggs om så att de startar direkt vid ordinations-tillfället, inte som idag kl 23.59, samt får sluttid efter 12 timmar. [Användarstöd "Dosering av engångsdos"](#)

Så här presenteras informationen i Cosmic före och efter förändringen:

Läkemedelslista

Efter	 Ringer-acetat Fresenius Kabi,	1000 ml engångsdos	Σ		2020-10-13	▼					Behandlingen avslutad.
Före	 Ringer-acetat Fresenius Kabi,	1000 ml kl 23:59 i1dos	Σ		2020-10-13	▼					Behandlingen avslutad.

Utdelningsvy

Efter	 Ringer-acetat Fresenius Kabi,	intravenöst, Infusionsvätska, lösning	1000 ml engångsdos	Σ							Behandlingen avslutad.
Före	 Ringer-acetat Fresenius Kabi,	intravenöst, Infusionsvätska, lösning	1000 ml kl 23:59 i1dos	Σ							Behandlingen avslutad.

Rekommenderade infusionsvätskor Region Kronoberg

Medicinsk grupp ”Akut svårt sjuk patient” har tagit fram en ny sammanställning över rekommenderade infusionsvätskor och deras sammansättning på [Vårdgivarwebben/Medicinska riktlinjer: Vätsketerapi och nutrition - översikt infusionslösningar och infusionskoncentrat](#)

SmofKabiven är numera den trekammarlösning som ska väljas vid parenteral nutrition. Huvudsak till rekommendationen är en bättre sammansättning av fettkomponenten. SmofKabiven är upphandlat och har ett bättre pris än Kabiven.

Ny sorteringsguide läkemedelsavfall

En ny [sorteringsguide för läkemedelsavfall](#) finns nu tillgänglig på Vårdgivarwebben.

Guiden beskriver hur olika läkemedel och förbrukningsmaterial som varit i direktkontakt med läkemedel ska sorteras. Den är uppdelad i fraktionerna cytostatikaavfall, läkemedelsavfall, kemiskt avfall, förpackningar, brännbart hushållsavfall och avlopp. För varje fraktion finns en beskrivning av vilken typ av avfall som ingår samt hur avfallet ska hanteras och bortföras.

Genom att följa instruktionerna i sorteringsguiden kan vi tillsammans minska mängden läkemedelsavfall och se till att det omhändertas på ett säkert sätt.

För mer information om hur annat avfall ska sorteras se även [”Sorteringsguide för avfall i Region Kronoberg”](#).

Alla sorteringsguiderna samt ytterligare information finns på sidan [”Avfall och farligt avfall”](#) på Vårdgivarwebben.

REGION KRONOBERG 2020-08-24

Sorteringsguide för läkemedelsavfall
Sorteringsguide för vårdavdelningar och mottagningar i Region Kronoberg avseende läkemedelsavfall och förbrukningsmaterial som varit i direktkontakt med läkemedel.

Typ av avfall	Hantering och bortföring
Cytostatikaavfall <ul style="list-style-type: none"> Antibiotika och andra läkemedel med beredande toxisk effekt Cytostatika Vacciner (levande) Material som kommit i kontakt med cytostatika och andra läkemedel med beredande toxisk effekt 	Hantering: Avfall försluts i plastpåse (Pactosafe eller avsedd plastpåse) och läggs direkt i gult kärl för cytostatikaavfall (30 eller 40L). Bortföring: Fyllt och förslutet kärl placeras i miljörum eller sporsmiljörum.
Läkemedelsavfall <ul style="list-style-type: none"> Flytande läkemedel och mixerur Infusionslösning med läkemedelsläsits Kapslar och tabletter (om möjligt utan blisterförpackning) Klorhexidinfusion Klorhexidinspritt (svart i försluten originalförpackning) Krämer och salvor (även använda tuber) Läkemedelsplåster (även använda) Röngängskontrastmedel Stolpiller och vagitorier Vacciner (ej levande) Ogömdroppar och örondroppar Aggregat (med rester av läkemedel) Ampuller (olbrutna och brutna med rester av läkemedel) Dospåsar (även utan innehåll) Injektions- och infusionsflaskor (med rester av läkemedel) Inhalatorer (även använda pulverinhalatorer) Hörselproppar (även använda) Sprutor med läkemedelsmängd över 10 ml som förseglats med propp 	Hantering: Avfall läggs i grönt kärl för läkemedelsavfall (10 eller 50 L). Tänk på: Flytande läkemedel i mindre mängd (ex. uppsett) i spruta eller små flaskor med rester) samlas i plastflaska/burk <1 liter som kan förslutas. Märks med "säkeraste läkemedel". Denna läggs direkt i samma gröna kärl för läkemedelsavfall. Bortföring: Kontakta transport för hämning.
Kemiskt avfall <ul style="list-style-type: none"> Anestesimedel för inhalation Tomma förpackningar märkta med farosymbolerna för gift/mindre giftigt och miljögift Aspirit, F-sprit, M-sprit, U-sprit 	Hantering: Placeras kvar i originalförpackning på avsedd plats för kemiska avfall och säkerhetsdräddad bifogas. Se även Sida för säkerhet av kemiska avfall . Bortföring: Kontakta transport för hämning.
Förpackningar <ul style="list-style-type: none"> Glasförpackningar <ul style="list-style-type: none"> Brytpulver (tomma) Tömd injektionsflaska/infusionsflaska utan aggregat Injektionsflaskor med rester av sterilt vatten eller natriumsulfid Pappersförpackningar <ul style="list-style-type: none"> Tomma läkemedelsförpackningar/emballage Plastförpackningar <ul style="list-style-type: none"> Brytpulver (tomma) Tömd injektionsflaska/infusionsflaska utan aggregat 	Hantering: Tomma läkemedelsförpackningar* utan persopuffar källsorteras som förpackning. Öförgat glas, frigt glas, metall, plast och papper källsorteras separat. Tänk på: Förpackningar/rämsor som tomma även om enstaka droppar av läkemedel finns kvar i förpackningen. Bortföring: Lämnas till miljörum.
Hushållsavfall brännbart <ul style="list-style-type: none"> Aggregat (tomma) Ripsäckar (med kistdelar) Blisterförpackningar (tomma) Infusionspåsar med eller utan aggregat (tomma) Insulinspennor (tomma) Rester av näringslösning eller infusionslösning utan läkemedelsläsits i infusionspåse Tomma sprutor (utan kärn) 	Hantering: Avfall läggs i kärl för hushållsavfall, brännbart. Tänk på: Ripsäckar (utan kistdelar) källsorteras som kontroppsavfall. Bortföring: Lämnas till miljörum eller slängs i sopnedkast.
Avlopp <ul style="list-style-type: none"> Näringslösning eller infusionslösning utan läkemedelsläsits Socker- och saltlösningar 	Hantering och bortföring: Kasserats i spöen. Spöta med vatten efteråt. Rester samlas i infusionspåsar som brännbart avfall.

Om ett avfall uppstår som inte återfinns i guiden kontakta berörd transportenhet eller miljösektorn.

Akut behov av läkemedel på vårdavdelning

Nu finns en ny rutin (enbart tillgänglig på Region Kronobergs intranät) som ger vägledning hur man på en vårdavdelning kan få tag i läkemedel om akut behov skulle uppstå när läkemedelsenheten inte är bemannad t.ex. under helger och kvällar. Rutinen innehåller

- Hur kan jag söka fram var läkemedlet kan finnas
- Kontaktvägar för att beställa
- Transportalternativ

Länk till rutinen finns på Vårdgivarwebben/Läkemedel/Beställa läkemedel: [Sökning och beställning vid akut behov av läkemedel](#)

Vi vill också passa på att påminna om att det finns en förteckning på Vårdgivarwebben med öppettider och adresser till öppenvårdsapoteken i Kronobergs län: [lista över apotek i Kronoberg](#)

Ny rekommendation för val av subkutana TNF-hämmare i Kronoberg

Med anledning av nya avtal och priser på subkutana TNF-hämmare (används vid bl.a. reumatoid artrit, inflammatoriska tarmsjukdomar och psoriasis) gäller följande rekommendation i Kronoberg fr.o.m. oktober 2020.

Vid val mellan etanercept eller adalimumab (där båda är lämpliga val) bör adalimumab väljas i första hand.

1. Adalimumab

- Imraldi** eller **Hyrimoz** (välj 6-pack vid kontinuerlig behandling, gäller båda)
- Amgevita** (välj 6-pack vid kontinuerlig behandling) *främst till patienter som redan står på Amgevita, här lönar sig inte ytterligare ett biosimilarbyte*

2. Etanercept

- Benepali** (välj 12-pack vid kontinuerlig behandling)
- Erelzi om Benepali av någon anledning inte kan väljas**

Byte till biosimilar bör göras för alla patienter där det inte finns särskilda skäl som talar mot ett byte. Originalpreparaten Humira och Enbrel är nu de klart dyraste alternativen för respektive substans. Vid val av rekommenderade biosimilaralternativ premierar vi de läkemedel som har ett lågt listpris men väger också in kostnad efter återbäring.

Läkemedelsnotiser

Läkemedel som försvinner från marknaden

- **Papaverin Meda (*papaverin*) tabletter 40 mg** slutar med kort varsel tillhandahållas och beräknas ta slut på apoteken under oktober 2020. Inga andra förpackningar eller styrkor med papaverin finns därmed tillgängliga som godkända läkemedel i Sverige. Alternativa produkter enligt företaget kan vara Egazil (*hyoscyamin*) depottabletter alternativt extemporeberedning av papaverin kapslar 40 mg från APL.
- **Ery-Max (*erytromycin*) kapslar 250 mg** slutar tillverkas, enligt meddelande från företaget. Kapslarna beräknas finnas kvar fram till sommaren 2021. Ery-Max oral suspension kommer att fortsätta tillhandahållas. För tillfället finns inget annat registrerat läkemedel i Sverige med erytromycin i kapslar/tabletter.
- **Behepan (*hydroxokobalamin*) injektion 1 mg/ml** finns inte längre tillgängligt och har utgått ur sortimentet enligt företaget. Generika, som är automatiskt utbytbara på apoteken, finns i form av Hydroxocobalamin Alternova 1 mg/ml. Överväg gärna om byte till peroral behandling är möjligt.

Läkemedel som är restnoterade

- **Minirin (*desmopressin*) nässpray och näsdroppar 0,1 mg/ml samt Octostim (*desmopressin*) nässpray 150 µg** är restnoterade och beräknas vara tillgängliga igen först under våren 2022.

Minirin nässpray används bland annat vid nattlig enures, central diabetes insipidus och testning av njurens förmåga att koncentrera urin. I nuläget meddelar företaget att Minirin nässpray 0,025 mg/ml fortsatt är tillgänglig, men vid ökad förskrivning finns risk att även denna styrka blir restnoterad. För Minirin hänvisas därför i första hand till andra beredningsformer. Tabletter och munsönderfallande tabletter finns fortsatt tillgängliga. Det är också möjligt att få tag på desmopressin i nasala beredningar på licens.

Det går bra att byta mellan olika beredningsformer, men doserna går inte direkt att konvertera då upptaget är olika från näsa, munslemhinna och mage. Enligt rekommendation från [Janusinfo \(Region Stockholm\)](#) kan man vid byte av beredningsform börja med ungefär samma dos desmopressin och informera patienten att observera tecken både på undersubstitution (törst, polyuri och viktminskning) och översubstitution (huvudvärk, svullnad och viktökning). Det rekommenderas även att eventuellt följa vätskebalansen med blodprover.

Octostim nässpray har ett helt annat användningsområde (kontroll av mindre blödning samt blödningsprofylax vid hemofili) och tillgängligt alternativ är injektionsvätska Octostim 15 µg/ml.

- **Betnovat med chinofarm (*betametason+kliokinol*) kräm** är restnoterad åtminstone till maj 2021. Kliokinol har enligt FASS såväl antibakteriell (*E coli* och stafylokokker) som antimykotisk (*Candida albicans*) effekt. Inga direkt utbytbara alternativ finns tillgängliga. Val av läkemedel att kombinera med ”ren” betametasonkräm får därför avgöras av vilken typ av infektion som behandlingen avser.

Läkemedel som kommit tillbaka efter lång restnotering

- **Isosorbidmononitrat tablett 10 mg** är åter tillgängligt på apoteken.

Kommande utbildningar – se även [Vårdgivarwebben/Läkemedel/Utbildningar](#)

- **Säker läkemedelshantering**
22 oktober, 12 november, 10 december i Växjö, 5 november i Ljungby
Läs mer i [utbildningsplan](#). Anmälان via Kompetensportalen.
Målgrupp: Nyanställda läkare och sjuksköterskor under AT-tjänstgöring respektive introduktionsutbildning